

prima instanță: Z.Aramă
instanța de apel: Gh.Crețu, A.Pahopol, A.Doga

dosarul nr.2rac-349/13

DECIZIE

17 iulie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Tatiana Vieru, Galina Stratulat
Iurie Bejenaru, Svetlana Novac

examinînd recursul declarat de către SA „Autoservice și Comerț” și
SRL „Belautomaz”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de BC
„Mobiasbancă Groupe Societe Generale” SA împotriva SA „Autoservice și
Comerț”, intervenient accesoriu SRL "Belautomaz" privind transmiterea silită a
bunurilor gajate în scopul comercializării pentru stingerea datoriilor și evacuarea
din imobil a debitorului și bunurilor debitorului,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 04 decembrie 2012, prin
care a fost admis apelul declarat de către BC „Mobiasbancă Groupe Societe
Generale” SA, casată hotărîrea Judecătoriei Cimișlia din 25.07.2012 și pronunțată
o nouă hotărîre de admitere a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La data de 13.05.2011, BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale" SA a
depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Autoservice și Comerț”,
intervenient accesoriu SRL "Belautomaz" privind transmiterea silită a bunurilor
gajate în scopul comercializării pentru stingerea datoriilor și evacuarea din imobil
a debitorului și bunurilor debitorului.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat, că conform contractului de
credit Nr. c/06/0081 din 20.03.2006, BC „ Mobiasbancă-Groupe Societe
Generale” SA a acordat SRL „Belautomaz" un credit în sumă de 700000 lei cu
termenul de rambursare la 20.09.2007, însă SRL "Belautomaz" nu a respectat
condițiile contractului, acumulînd datorii la credit în sumă de 21545 lei, inclusiv
datoria la dobîndă 20541 lei, comision 405 lei, penalitatea 599 lei pentru
încălcarea condițiilor contractuale. În scopul asigurării la timp a obligațiilor
asumate conform contractului de credit, SA „Autoservice și Comerț" a depus în
gaj conform contractului de ipotecă Nr.3003 din 20.03.2006 imobilul din
or.Cimișlia str. Iorga 1, evaluat de părți în sumă de 490 000 lei. La 18.04.2011,
Banca a înregistrat la OCT preavizul de exercitare a drepturilor de gaj, prin care

debitorul gaj st a fost somat să transmită benevol în termen de 20 zile în posesia Băncii bunurile gajate prin contract de ipotecă Nr.3003 din 20.03.2006 , însă debitorul gajist nu a transmis bunurile gajate.

Solicită reclamantul transmiterea silită în posesia BC „Mobiasbancă - Groupe Societe Generale” SA bunurile gajate, imobilul cu suprafața de 823,0 m.p. cu nr.cadastral 290130920401 și dreptul de folosință asupra terenului aferent situat în or.Cimișlia, str.Iorga 1, evaluat de părți în sumă de 490000 lei, pentru comercializarea ulterioară în scopul stingerii datoriei acumulate de către SRL „Belautomaz”. Evacuarea din imobilul dat a debitorului, precum și a tuturor persoanelor și bunurilor ce le aparțin. Încasarea de la pîrît în beneficiul BC „Mobiasbancă - Groupe Societe Generale” SA a taxei de stat în mărime de 2450 lei.

Prin hotărîrea Judecătoriei Cimișlia din 25 iulie 2012, a fost respinsă, ca neîntemeiată, acțiunea înaintată de BC „Mobiasbancă - Groupe Societe Generale” SA.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 04 decembrie 2012, a fost admis apelul declarat de reprezentantul BC „Mobiasbancă - Groupe Societe Generale” SA, casată hotărîrea Judecătoriei Cimișlia din 25.07.2012 și pronunțată o nouă hotărîre, prin care acțiunea a fost admisă. S-a dispus transmiterea silită în posesia BC „Mobiasbancă - Groupe Societe Generale” SA bunurile gajate, imobilul cu suprafața de 823,0 m.p. cu nr.cadastral 290130920401 și dreptul de folosință asupra terenului aferent situat în or.Cimișlia, str.Iorga 1, evaluat de părți în sumă de 490000 lei, pentru comercializarea ulterioară în scopul stingerii datoriei acumulate de către SRL „Belautomaz”. S-a încasat de la SA „Autoservice și Comerț” în beneficiul BC „Mobiasbancă - Groupe Societe Generale” SA taxa de stat pentru acțiunea depusă în sumă de 2450 lei și pentru apelul depus în sumă de 1837,50 lei, în total suma de 4287,50 lei.

La 11.12.2012, SA „Autoservice și Comerț” și SRL „Belautomaz” au declarat recurs, în termen legal, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărîrii primei instanțe.

În motivarea recursului, recurenții au indicat că, acțiunea care a fost înaintată de BC „Mobiasbancă” SA este o acțiune tardivă, fiind înaintată după expirarea termenului de prescripție. Termenul de înaintare a acțiunii de către bancă a început a curge din data de 21.09.2007. Astfel, Curtea de Apel Chișinău la emiterea deciziei nu a aplicat legea care urma a fi aplicată, în materia termenului de prescripție, ceea ce conform art.432 alin.(2) lit.a) CPC, constituie temei de casare a deciziei.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.445 alin.(1) lit.b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, pronunțînd o nouă hotărîre.

Din materialele dosarului s-a constatat, că BC „Mobiasbancă Groupe Societe Generale” SA s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva SA „Autoservice și Comerț” privind transmiterea silită în posesie a bunurilor gajate.

Fiind investită cu examinarea prezentului litigiu, prima instanță s-a pronunțat în favoarea respingerii acțiunii, ca neîntemeiată.

Pentru a emite soluția enunțată, instanța a indicat că nu a fost probat faptul tangenței conturilor bancare prezentate cu contractul de credit nr.c/06/0081 din 20.03.2006, încheiat de BC „Mobiasbancă Groupe Societe Generale” SA și SRL „Belautomaz”, nu a fost demonstrat existența unui alt contract de credit din 22.03.2006, astfel, nu s-a demonstrat faptul neexecutării obligațiilor contractuale de către SRL „Belautomaz”, inclusiv datoria la dobândă 20541 lei, comision 405 lei, penalitatea 599 lei pentru încălcarea condițiilor contractului de credit nr.c/06/0081 din 20.03.2006.

Instanța de apel a admis apelul declarat de BC „Mobiasbancă Groupe Societe Generale” SA, a casat hotărîrea primei instanțe, pronunțînd o nouă hotărîre privind admiterea acțiunii.

În acest context, instanța de apel a concluzionat că la materialele pricinii sunt anexate calculele datoriei totale pe credit la data de 26.04.2012 acordat SRL „Belautomaz” care prezintă un calcul unilateral, potrivit căruia SRL „Belautomaz” a acumulat datorii la credit în sumă de 21545 lei, inclusiv datoria la dobândă în sumă de 20541 lei, comision 405 lei și penalitatea 599 lei. Astfel, instanța de apel a constatat că apelantul a demonstrat că poate să exercite dreptul de gaj și să urmărească imobilul gajat, conform contractului de ipotecă din 20.03.2006, încheiat între SA „Autoservice și Comerț” și BC „Mobiasbancă Groupe Societe Generale” SA.

Verificînd legalitatea și temeinicia hotărîrilor judecătorești, coroborat normelor de drept material aplicabile raportului juridic litigios, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către SA „Autoservice și Comerț” și SRL „Belautomaz” întemeiat, iar hotărîrile judecătorești pasibile de a fi casate cu pronunțarea unei noi hotărîri, din următoarele considerente.

Astfel, analizînd circumstanțele faptice ale cauzei și actele anexate la materialele dosarului, instanța de recurs notează că, conform contractului de credit Nr.C/06/0081 din 20.03.2006 BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SA a acordat SRL „Belautomaz” un credit în sumă de 700000 lei cu termenul de rambursare pînă la 20.09.2007 (f.d.5-8).

În scopul asigurării la timp a obligațiilor asumate conform contractului de credit, SA „Autoservice și Comerț” a depus în gaj conform contractului de ipotecă Nr. 3003 din 20.03.2006, imobilul cu suprafața de 823,0 m.p. cu nr. cadastral 290130920401 și dreptul de folosință asupra terenului aferent situat în or. Cimișlia str. Iorga 1, evaluat de părți în sumă de 490 000 lei (f.d.9).

La data de 17.02.2011, BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SA a expediat în adresa SA „Autoservice și Comerț” notificarea nr.18/01-638, solicitînd transmiterea în termen de 20 zile bunurile gajate prin contractul de ipotecă pentru realizarea acestora, în scopul stingerii datoriei (f.d.10).

La 12.04.2011, Banca a înregistrat la OCT Cimișlia preavizul nr.18/01-1332 de exercitare a drepturilor de gaj, prin care debitorul gajist a fost somat să transmită în termen de 20 zile în posesia Băncii bunurile gajate prin contract de ipotecă Nr.3003 din 20.03.2006, însă debitorul gajist nu a transmis bunurile gajate (f.d.12).

Conform notei informative eliberate de Bancă la 03.05.2011, datoria debitorului SRL „Belautomaz” la contractul de credit din 20.03.2006 constituie 21545 lei (f.d.16).

Conform pretenției nr.141 din 19.12.2008 înaintată de SA „Autoservice și Comerț” către Bancă, s-a solicitat eliberarea bunului imobil gajat amplasat în or.Cimișlia, str.Iorga 1, deoarece SRL „Belautomaz” a achitat creditul (f.d.29).

Conform prevederilor art.267 alin.(1) CC, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

Articolul 272 alin.(1) CC, prevede că termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

Prin urmare, contractul de credit nr.C/06/0081 a fost încheiat între BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SA și SRL „Belautomaz”, prin care ultimului i s-a acordat un credit în sumă de 700000 lei cu termenul de rambursare pînă la 20.09.2007.

În raport cu dispozițiile art.267 alin.(1) și 272 alin.(1), acțiunea este formulată după împlinirea termenului general de prescripție, termen imperativ.

Astfel, pentru reclamantul BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SA, de la 20.09.2007 a început să curgă termenul de prescripție de 3 ani, dar acesta s-a adresat în instanța de judecată la 13.05.2011, adică cu o întârziere de 8 luni.

Luînd în considerație prevederile legale enunțate la circumstanțele cauzei date, instanța de recurs conchide că intimatul a omis termenul de prescripție extinctivă de 3 ani stabilit de către legislator în scopul apărării drepturilor și intereselor sale, prin depunerea unei acțiuni civile în instanța de judecată.

Astfel, conform prevederilor art.271 CC, acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă pînă la încheierea dezbaterilor în fond.

Prin urmare, în referința depusă în prima instanță de către SA „Autoservice și Comerț” se solicită respingerea acțiunii, din motivului expirării termenului de prescripție (f.d.35-36).

Important este de menționat că legislatorul a stabilit prescripția extinctivă în scopul păstrării unei stabilități în raporturile juridice dintre persoanele fizice și juridice, contrar persistării unei incertitudini în raporturi pentru o perioadă îndelungată de timp, în care apar, se derulează și se modifică o complexitate de relații dintre părți sub egida unor norme de drept diferite.

Apărut din cadrul raportului juridic civil, dreptul la acțiune reprezintă dreptul de a cere de la instanța de judecată emiterea hotărîrii, care ar admite acțiunea. Prescripția extinctivă este termenul la expirarea căruia în cazul în care acțiunea nu

a fost înaintată se stinge dreptul civil, apărut în urma delictului civil – dreptul la apărare pe calea acțiunii civile.

Examinarea unei acțiuni depusă în afara termenului legal, constituie o încălcare a principiului legalității și securității raporturilor juridice și, respectiv, o soluție inadmisibilă în ordinea de drept.

Instanța de recurs invocă constatările Curții Europene a Drepturilor Omului în cazul *Dacia SRL vs. Moldova*, în care s-a constatat inechitatea procedurilor și încălcarea prevederilor art.6 § 1 al Convenției prin examinarea de către instanța de judecată a unei acțiuni depuse peste termenul legal prevăzut de art.79 al Codului civil în vigoare la acea dată.

Curtea a notat că la îndeplinirea acțiunilor procedurale, respectarea cerințelor cu privire la admisibilitate constituie un aspect important al dreptului o parte a moștenirii comune a Statelor Contractante. Acest principiu se aplică, în special , interpretării de către instanțele judecătorești a prevederilor cu caracter procedural , cum ar fi termenul de prescripție pentru inițierea acțiunilor judecătorești.

Conform prevederilor art.279 CC, în cazuri excepționale, dacă instanța de judecată constată că termenul de prescripție extinctivă nu este respectat datorită unor împrejurări legate de persoana reclamantului, dreptul încălcat al persoanei este apărut. (2) Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât dacă partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea unui termen de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de prescripție.

Instanța de recurs remarcă că cauzele de omitere a termenului de prescripție pot fi recunoscute întemeiate dacă persoana interesată a luat măsuri de realizare a dreptului său la înaintarea acțiunii în termenul stabilit de lege.

Astfel, la depunerea acțiunii, BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SA, nu a solicitat repunerea în termenul de adresare în instanța de judecată, dar în ședința de judecată a primei instanțe reprezentantul reclamantului a menționat că *„...cînd a considerat conducerea băncii că este necesar înaintarea acțiunii în instanța de judecată, atunci și am depus-o”* (f.d.73).

Luînd în considerație normele expuse, precum și circumstanțele de fapt constatate, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că hotărârile judecătorești sînt neîntemeiate, iar argumentele invocate de către recurenți sunt întemeiate, adtfel, urmează de a fi admis recursul, de a casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii, ca tardivă.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit.b) și alin.(3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se admite recursul declarat de către Societatea pe acțiuni „Autoservice și Comerț” și Societatea cu răspundere limitată „Belautomaz”.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 04 decembrie 2012 și hotărârea Judecătoriei Cimișlia din 25 iulie 2012, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care:

Acțiunea civilă înaintată de BC „Mobiasbancă Groupe Societe Generale” SA împotriva SA „Autoservice și Comerț”, intervenient accesoriu SRL "Belautomaz" privind transmiterea silită a bunurilor gajate în scopul comercializării pentru stingerea datoriilor și evacuarea din imobil a debitorului și bunurilor debitorului, se respinge ca tardivă.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecător

Judecătorii

Svetlana Filincova

Tatiana Vieru

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Svetlana Novac